

A helyi erőforrások mobilizálásának eszközei és intézményei a piacgazdaságokban

Mezei Cecília

tudományos munkatárs, osztályvezető

MTA KRTK RKI DTO

Regionális tudomány és területi kohézió c. konferencia

Budapest, 2014. november 20.

- Gazdaság szerveződése, működése
- Közgazdasági modellek, magyarázatok
- Állam szerepe (beavatkozás, be nem avatkozás)
- Beavatkozási módok és területek (láthatatlan kéz, állami nem produktív beruházások, totális állam, neoliberais felfogás...)
- Térérzékenység (telephely-elméletek, új gazdaságföldrajz ...)
- Helyi erőforrások

A gazdaság szerveződésének hatása

- Térben differenciált vetület
- Időben is változó (megkésettség az átmeneti gazd.)
- Más-más gazdasági szerkezetet eredményez
- Térségi munkamegosztáshoz vezet (Horváth Gy. 1998)
- Térségi versenyhez vezet (Lengyel I. 2010)
- A gazdasági növekedéssel együtt növekvő regionális különbségek (Lengyel I. 2010; Perrons, 2011)
- Az erőforrások kiegyensúlyozatlan felhasználása
- Decentralizáció és gazdasági növekedés (Pálné Kovács I. 2004)

A helyi fejlesztés előnyei és hátrányai

- + Helyismeret
- + Addicionalitás
- + Partnerség érvényesülése
- + Rugalmas reagálás
- + Átláthatóság
- Forráskoncentráció
- Forrásszerkezet
- Hatékonyság, mérethat.
- Fejlesztési párhuzamosságok
- Egymást kioltó fejlesztések
- Menedzsment, fejlesztési szakemberek
- Kapacitások

A helyi erőforrások szerepe a közgazdasági irányzatokban

- Keynes-i modell
- Neoklasszikus modell
 - Exogén neoklasszikus modell (erőforrás mobilitást kell elősegíteni)
 - Endogén neoklasszikus modell (technikai fejl.)
 - Neoklasszikus heterodox modell (globalizáció)
- Endogén területi irányzatok (térségi versenyképesség)

1. generációs helyi gf.
(fizikai i., közvetlen tám., tőkevonzás)

2. generációs HGF: (hard-soft inf., üzleti körny., start-up fejl.)

3. generációs HGF: (vállalkozóbarát körny., hálózatok, együttműködések, versenyképes telepítési környezet)

1960-
1970

1960-
1970

1980-
1990

1980-
1990

1990-
2000

Helyi erőforrások

Intézet

Erőforrás
bevonás

Erőforrás
kiáramlás

Helyi erőforrások

Természeti e.

Tőke

Humán tőke

Technikai haladás

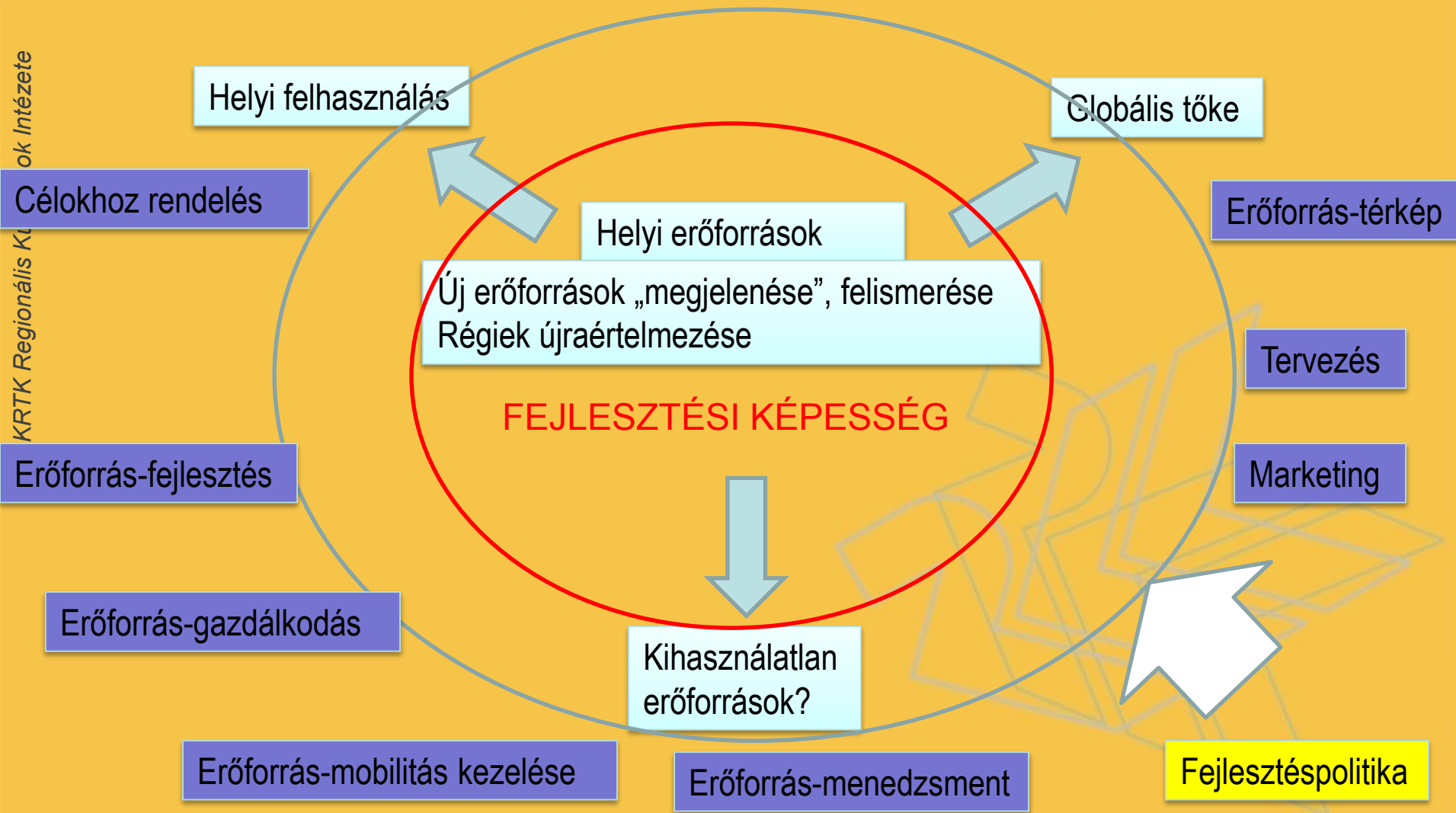
Növekedési tényezők:

elhelyezkedés, elérhetőség,
közlekedés-földrajzi helyzet,
vállalkozói környezet,
iparszerkezet, infrastruktúra,
exportpiac, innováció
stb.

A helyi erőforrások felhasználása

KRTK Regionális Kutatások Intézete

Helyi gazdaságfejlesztés

- Elméleti, módszertani kérdések (Hrubí L. 1994; Faragó L. 1990; G. Fekete É. 2003; Mezei C. 2006b; Bajmócy Z. 2011, Lengyel I. 2010)
- Megfelelő (fejlesztésekhez illeszkedő) lépték
 - Felhatalmazás (Hrubí L. 1994; Mezei C. 2006b)
 - Mozgástér (Mezei C. 2006a, 2008a)
- Helyi erőforrások minősége, mennyisége, összetétele, mobilitási képessége – ezekhez illeszkedő eszközök és intézmények (homogén rendszer: Mezei C. 2008b)
- Helyi fejlesztési környezet, fejlesztési képesség (Blakely et al. 2010) (abszorpciós képesség, innovációs képesség, helyi társadalom jellemzői, intézményi háttér stb.)

KÖSZÖNÖM A MEGTISZTELTŐ FIGYELMET!

Felhasznált irodalom

- Bajmócy Zoltán 2011: *Bevezetés a helyi gazdaságfejlesztésbe*. Szeged, JATE Press.
- Blakely, Edward. J. – Green Leight, Nancey (eds.) 2010: *Planning Local Economic Development. Theory and Practice*. Sage Publications Ltd., London.
- Faragó László 1990: A helyi gazdaságfejlesztés elmélete. – *Gazdasági Fórum*. 2. pp. 44–55.
- G. Fekete Éva 2001: *Együtt – de hogyan? Innovációk a kistérségi fejlesztésekben*. Miskolc–Pécs, MTA RKK.
- Horváth Gyula 1998: *Európai regionális politika*. Budapest–Pécs, Dialóg Campus Kiadó.
- Hrubí László 1994: Az önkormányzat és a helyi gazdaságpolitika problémái. In: Csefkó F. (szerk.): *Tér és közigazgatás*. Pécs; Budapest: MTA Regionális Kutatások Központja, Magyar Közigazgatási Intézet. pp. 130-143.
- Lengyel Imre 2010: *Regionális gazdaságfejlesztés. Versenyképesség, klaszterek és alulról szerveződő stratégiák*. Budapest, Akadémiai kiadó.
- Lengyel Imre – Rechnitzer János 2004: *Regionális gazdaságtan*. Budapest–Pécs, Dialóg Campus Kiadó.
- Mezei Cecília 2006a: Helyi gazdaságfejlesztés Közép-Kelet-Európában. – *Tér és Társadalom*. 3. pp. 95–108.

Felhasznált irodalom

- Mezei Cecília 2006b: *A települési önkormányzatok szerepe a helyi gazdaság fejlesztésében*. Pécs, Pécsi Tudományegyetem Közgazdaság-tudományi Kar, Regionális Politika és Gazdaságtan Doktori Iskola. (PhD-disszertáció.)
- Mezei, Cecília 2008a: *The Role of Hungarian Local Governments in Local Economic Development*. Pécs, Centre for Regional Studies of Hungarian Academy of Sciences. (Discussion Papers, 63).
- Mezei Cecília 2008b: Változatos helyi önkormányzati gazdaságfejlesztési gyakorlat. In: Buday Sántha Attila – Hegyi Judit – Rácz Szilárd (szerk.): *Önkormányzatok gazdálkodása – helyi fejlesztés*. Pécs, PTE KTK Regionális Politika és Gazdaságtan Doktori Iskola. pp. 283–288.
- Pálné Kovács Ilona (szerk.) 2004: *Versenyképesség és igazgatás*. Pécs, MTA RKK.
- Perrons, D. 2011: Regional disparities and equalities. Towards a capabilities perspective? In: Pike, A. – Rodríguez-Pose, A. – Tomaney, A. (eds.) *Handbook of Local and Regional Development*. Routledge, London. pp. 59–73.
- Rechnitzer János (szerk.) 1994: *Fejezetek a regionális gazdaságtan tanulmányozásához*. Győr–Pécs, MTA RKK.